

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ:
ΦΤΩΧΕΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Μορφοποιήθηκε:
Γραμματοσειρά: 13 pt

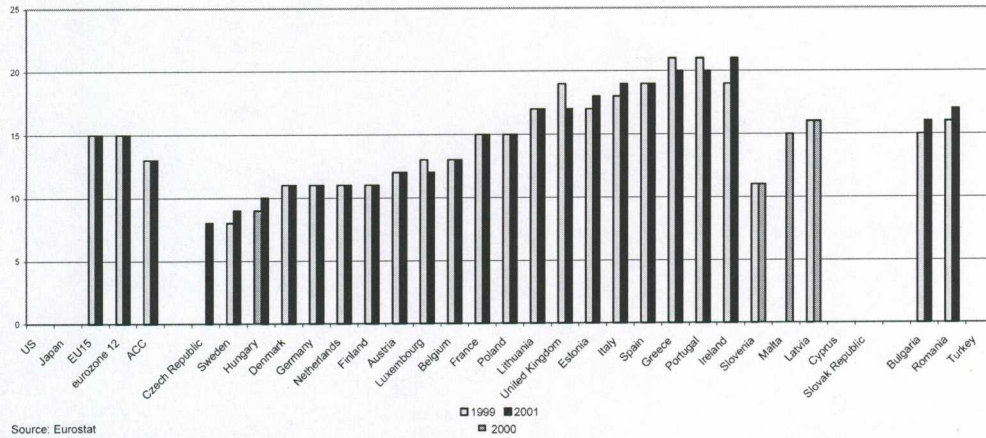
Συχνά η αξιωματική αντιπολίτευση αναφέρεται στη φτώχεια και επικαλείται στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας. Οι στατιστικές, όμως, που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία δεν είναι στατιστικές φτώχειας. Τέτοιες είναι μόνο οι στατιστικές της Παγκόσμιας Τράπεζας, που μετρούν την απόλυτη φτώχεια. Οι στατιστικές της Ε.Ε υπολογίζουν τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν οι πολίτες να εκτεθούν στη φτώχεια.

Αλλά και πάλι τα στοιχεία αυτά παραγνωρίζουν ορισμένα δεδομένα που αφορούν την ελληνική πραγματικότητα, όπως είναι η ιδιοκατοίκηση και η ιδιο-κατανάλωση. Δηλαδή, βλέπει ο καθένας, που θέλει να είναι ρεαλιστής πως είναι άλλο να έχεις χαμηλό εισόδημα και να πληρώνεις ενοίκιο, όπως κατά πλειοψηφία γίνεται στην Ευρώπη και είναι άλλο να έχεις χαμηλό εισόδημα, αλλά να έχεις και το δικό σου σπίτι (ιδίως στην επαρχία, όπου τα εισοδήματα είναι μικρότερα), όπως κατά πλειοψηφία γίνεται στην Ελλάδα. Αυτό η Eurostat δεν το μετράει για την Ελλάδα, κι αυτό είναι που οδηγεί σε λάθος συμπεράσματα σχετικά με την κατανομή εισοδήματος στη χώρα μας (το 91% ατόμων άνω των 65 – όπου βρίσκεται η καρδιά της «φτώχειας» έχουν δικό τους σπίτι).

Αλλά, ακόμα και έχοντας αυτές τις παρατηρήσεις υπόψη, τα πράγματα δεν είναι όπως τα παρουσιάζει η Ν.Δ. Ο κίνδυνος φτώχειας **μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις** έχει μειωθεί από το 22% το 1995 σε 19,6% το 2002, κατά 250.000 άτομα δηλαδή. Το 2001, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία για όλες τις ευρωπαϊκές χώρες (βλέπετε σχεδιάγραμμα: Ελλάδα 1999: 21%, 2001: 20%), είμαστε σε καλύτερη κατάσταση από την Πορτογαλία και την Ιρλανδία. Τα προβλήματα της στατιστικής αυτής αποδεικνύονται ξεκάθαρα από το γεγονός ότι χώρες με

γνωστά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία, εμφανίζονται να έχουν χαμηλότερο ποσοστό από την Ελλάδα.

SOCIAL COHESION
Indicator 9.1 At-risk-of-poverty rate after social transfers – total
 The share of persons with an equivalised disposable income below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised disposable income

Source: Eurostat

Notes:

The indicator for Sweden may not be fully comparable with those for other EU member states.

The indicator for the Candidate Countries cannot be considered to be fully comparable with the EU ones, or between Candidate Countries due to the differences of underlying data sources.

EU15, Eurozone12, ACC: Eurostat estimate

Cyprus: figure for 1997: 16

Slovak Republic: figure for 1996: 11, figure for 2003: 5

Διαγράφηκε: ¶
Μορφοποιήθηκε:
 Γραμματοσειρά: 13 pt, Αγγλικά
 (H.P.A.)

Δεύτερη κριτική της ΝΔ είναι ότι **η κοινωνική πολιτική μας είναι αναποτελεσματική**. Στηρίζει την κριτική αυτή στο γεγονός ότι, το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας πριν την επίδραση των κοινωνικών μεταβιβάσεων, σύμφωνα με την Eurostat, ήταν το 2001 23% (τελευταίο έτος συγκρίσιμων στοιχείων στην ΕΕ, βλέπετε 2^ο σχεδιάγραμμα). Μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις το ποσοστό αυτό μειώνεται μόλις στο 20% (μείωση μόνον κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες). Όμως, το αντίστοιχο ποσοστό για την Ε.Ε.-15 μειώνεται κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες, από το 24% στο 15%, δηλαδή **τριπλάσια πτώση**.

Η φαινομενική αυτή αναποτελεσματικότητα οφείλεται στον τρόπο στατιστικού χειρισμού των συντάξεων στην Ελλάδα. Στην Ευρώπη οι συντάξεις αποτελούν όντως εισόδημα καθώς αναλογούν στις εισφορές που έχουν κάνει οι ασφαλισμένοι στο ασφαλιστικό σύστημα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Είναι δηλαδή κατά κύριο λόγο ανταποδοτικές.

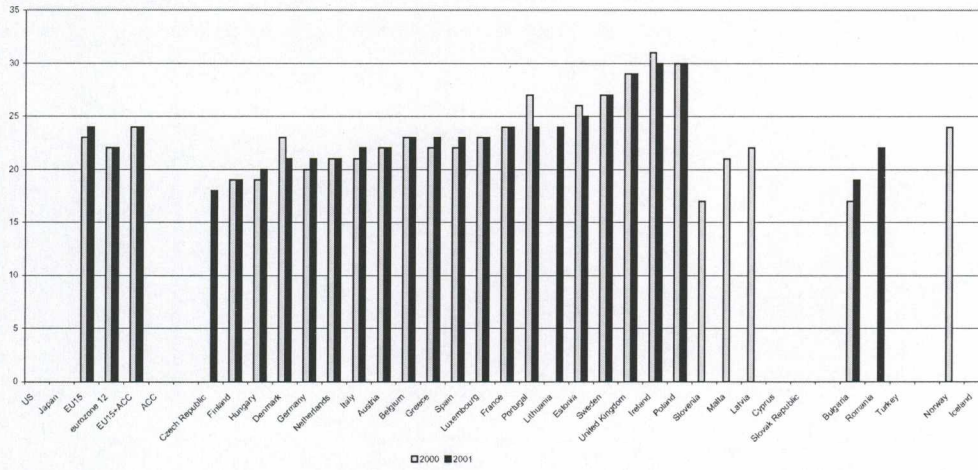
Στην Ελλάδα, οι συντάξεις συχνά δεν είναι ανταποδοτικές αλλά αναδιανεμητικές: Το ύψος τους θα ήταν πολύ χαμηλότερο αν ήταν αναλογικό των καταβληθέντων εισφορών και σε πολλές περιπτώσεις δεν θα δίνονταν καθόλου, όπως για παράδειγμα το ΕΚΑΣ ή οι συντάξεις του ΟΓΑ στους αγρότες. **Αποτελούν δηλαδή οι συντάξεις μέρος της κοινωνικής πολιτικής**. Μεγάλο μέρος της **αναδιανεμητικής μας πολιτικής** προς όφελος των ασθενέστερων στρωμάτων ασκείται μέσω του συνταξιοδοτικού συστήματος χωρίς αυτό να αναγνωρίζεται από τους στατιστικούς κανόνες της Eurostat.

Θα έπρεπε στην πραγματικότητα το εισόδημα ενός συνταξιούχου να έχει μετρηθεί, αφαιρώντας το ποσό της μη ανταποδοτικής σύνταξης (προνοιακή, επιδοματική πολιτική). Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να

αυξηθεί το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας (όπως αυτή υπολογίζεται από την Eurostat) πριν την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, και άρα να φανεί η μεγάλη μείωση του ποσοστού αυτού μετά την εφαρμογή της.

Από την άλλη πλευρά, ασφαλώς, υπάρχει ποσοστό ανθρώπων, που τα βγάζει πέρα πραγματικά δύσκολα και γι' αυτό εντείνουμε την προσπάθεια στον τομέα της κοινωνικής προστασίας.

SOCIAL COHESION
Indicator IV.2.1 At-risk-of-poverty rate before social transfers – total
 The share of persons with an equivalised disposable income, before social transfers, below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised disposable income (after social transfers). Retirement and survivor's pensions are counted as income before transfers and not as social transfers

Sources Eurostat, EU-Member States, Candidate Countries

Extraction date : 17 December 2003

For further information on footnotes, sources and methodology please consult structural indicators metadata.

Η Ελλάδα διαθέτει ένα ολοένα διευρυνόμενο σύστημα εγγυημένης στήριξης των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και πρόσβασης τους σε κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες. Το σύστημα αυτό χαρακτηρίζεται από:

- **Δαπάνες κοινωνικής προστασίας** 27,7% του ΑΕΠ το 2002 (έναντι 22,3% το 1993 και μέσου όρου ΕΕ 27,3% το 2000).
- **Αύξηση των πραγματικών κατά κεφαλή κοινωνικών δαπανών** κατά 54% στο διάστημα 1995-2002 (αντίστοιχη αύξηση στην ΕΕ μόνον κατά 8,7% στο διάστημα 1995-2000).
- Μέριμνα για **εξασφάλιση και βελτίωση ίσης πρόσβασης** από όλους για αγαθά κρίσιμα για την κοινωνική ευημερία και συνοχή.
- **Μείωση του κινδύνου φτώχειας** (από 22% το 1995 στο 19,6% το 2002 - μείωση κατά 250.000 άτομα). Αν κρατήσουμε την γραμμή του 1996 σταθερή, τότε το ποσοστό σε κίνδυνο μειώνεται από 22% το 1995 σε 15% το 2001 – μια μείωση περίπου κατά το ένα τρίτο.
- **Αποτελεσματικότητα πολιτικής εισοδηματικών μεταβιβάσεων** (56% του εισοδήματος των ατόμων σε επισφάλεια προέρχεται από κοινωνικές μεταβιβάσεις, σε σχέση με 47% το 1996).

Το υπάρχον σύστημα κοινωνικής προστασίας **αποτελείται από τέσσερις ομάδες δράσεων:**

1. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Ο αριθμός των δικαιούχων υπολογίζεται, αν και υπάρχουν επικαλύψεις, σε περίπου 2.000.000 άτομα, συμπεριλαμβανομένων των συνταξιούχων του ΟΓΑ και των δικαιούχων των κατώτατων ορίων του ΙΚΑ. Οι εισοδηματικές ενισχύσεις περιλαμβάνουν τα πρόσφατα (Σεπτέμβριος 2003) μέτρα κοινωνικής στήριξης:

Μορφοποιημένο: Κουκκίδες και αρίθμηση

- Αφορολόγητο όριο 20.000 ευρώ για το τρίτο παιδί, αποδίδει περίπου 2500€ ετησίως ανά νοικοκυριό. (Το αφορολόγητο ανεβαίνει στα €30.000 σε οικογένεια 2 εργαζομένων).
- Το ΕΚΑΣ από 1-1-2004 διαμορφώθηκε στα 140€ από 110€.
- Ενίσχυση 1000€ ετησίως ανά φοιτητή για το κόστος διαβίωσης.
- Ενίσχυση 150€ σε κάθε οικογένεια ανέργων για σχολικά είδη.
- Επίδομα ανεργίας στο 60% του καθαρού ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη.

2. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ενδεικτικός κατάλογος)

- 298 νέοι Παιδικοί-Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών.
- 180 Κέντρα φροντίδας οικογένειας υπάγονται στους ΟΤΑ Α' βαθμού.
- Βοήθεια στο σπίτι
 - Παιδικές Εξοχές
 - Ολοήμερα σχολεία
 - Δίκτυο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών.
 - Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες (π.χ έχουμε το φθηνότερο ηλεκτρικό ρεύμα, τα φθηνότερα εισιτήρια λεωφορείων στην ΕΕ, χορηγείται ειδικό επίδομα θέρμανσης σε συνταξιούχους).
 - Υγεία, φάρμακα, νοσηλεία ακόμη και στο εξωτερικό για όλους τους πολίτες, ακόμη και τους ανασφάλιστους.
 - Ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών φροντίδας των ηλικιωμένων από τα ασφαλιστικά ταμεία.
 - Σύσταση στον ΟΓΑ Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας.
 - Πρόσβαση σε πολιτιστικά αγαθά.
 - Δίκτυο βιβλιοθηκών και «βιβλιοαυτοκινήτων».

Μορφοποιήθηκε: Εσοχή: Αριστερά: 0 εκ., Προεξοχή: 0,95 εκ.

Μορφοποιημένο: Κουκκίδες και αρίθμηση

Διαγράφηκε: ¶

Μορφοποιημένο: Κουκκίδες και αρίθμηση

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Διαγράφηκε: 71

- Μακροχρόνια άνεργοι
- Ανασφάλιστοι και οι άποροι
- Οικονομικοί μετανάστες
- Πρόσφυγες
- Κ.Α.Π.Η.-Κ.Η.Φ.Η. (85 Κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων)
- Τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εκπαιδεύονται.
- Βοήθεια στο Σπίτι (1100 Μονάδες),
- 45 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρία Κέντρα Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης (20 κέντρα)
- Ιδρύματα Κοινωνικής Στήριξης και Επανεκπαίδευσης ατόμων με Ειδικές Ανάγκες
- Ψυχιατρική μεταρρύθμιση.
- Εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών.
- Κοινωνική ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων

4. ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΕ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Διαγράφηκε: 71

71
71

Μορφοποιημένο: Κουκκίδες και αριθμηση

- **Αποκατάσταση σεισμοπλήκτων** 62,2 εκ. € το 2002 στην Αττική, 34 εκ. € σε άλλες περιοχές. Για το 2003, η επιδότηση των σεισμοπλήκτων ανήλθε στο ποσό των 44 εκ € και η δωρεάν κρατική αρωγή από ΠΔΕ στα 55 εκ €.
- **Άλλες Φυσικές καταστροφές – πυρκαγιές, πλημμύρες κλπ**
- **Περιφερειακή διάσταση στο ΕΣΥ και η αποκέντρωση βελτιώνουν κατά πολύ την ανταπόκριση του συστήματος Υγείας Πρόνοιας σε έκτακτες καταστάσεις και την ετοιμότητά του.**

Συνολικά διατέθηκαν 173 εκ. ευρώ το 2002 ως επιδότηση επιτοκίου και δωρεάν αρωγή από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.